

DISKUSIJA S. DUŠANIĆA PO REFERATU PROF. M. SIRONIĆA

Treba računati s verovatnoćom da se pisac „Atinskog ustava“ nije koristio Herodotovim delom neposredno, već preko atidografa koji mu je bio osnovni izvor. Razlike između onog što o Klistenu piše u Herodota i onog što piše u „Atinskom ustavu“ stoga mogu pre odražavati stav odgovarajuće Atide nego samostalnu kritiku Herodotovog teksta koji bi poticala od samog Aristotela. Različiti nedostaci istorijskog dela „Atinskog ustava“ — naročito nezgrapni falsifikat političke prirode u četvrtoj glavi — pokazuju da taj deo „Atinskog ustava“ nije rađen osobito pažljivo; ako ga uopšte treba vezivati za Likiej, čini se verovatnijim da ga je sastavio jedan Aristotelov učenik nego Aristotel glavom (zbornik „Politiја“ predstavljao je suviše obiman potihvat da bi ga izveo jedan čovek). Stav Atide koja se naslućuje iza „Atinskog ustava“ bio je, međutim, obojen tendencioznošću proizašlom iz stranačkih, porodničkih i ličnih sukoba u Atini V—IV veka (otud npr. anahronizmi „Drakontove konstitucije“ i socijalnog pravca koji se pripisuje Pedijejcima, Dijakrijcima i Paralijcima [shema o umerenosti primoraca, oligarhičnosti ravničara i demokratizmu brđana očevidno je projektovana u šesti vek iz perspektive četvrtog]; slično stoji stvar s pričom o hreokopidima, koju znamo iz Plutarhovog *Solona*, 15), te je nužna opreznost kad se služimo onim podacima iz istorijske partije „Atinskog ustava“ za koje nemamo potvrde u drugim izvorima.

S. Dušanić.